CURTEA DE APEL BĂLŢI

Dosarul nr.1a-58/2024 Instanţa de fond: Judecătoria Bălți sediul Central

Judecător: V.Puşcaş

D E C I Z I E
ÎN NUMELE LEGII

09 octombrie anul 2024 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Rotaru Ala
Judecători Burdeniuc Ruslana, Puşca Dumitru
Grefier: Simionica Oxana

Cu participarea:
Procurorului Dubăsari Valeriu
Avocatului Cepoi Ina

A judecat în ordine de apel în şedinţă publică apelul declarat de către procurorul în Procuratura mun.Bălți Modelina Aliona împotriva sentinţei Judecătoriei Bălți sediul Central din 01.02.2019, conform căreia

Melnic Vadim ***,** IDNP *****, născut la *****, originar şi domiciliat *****, cetăţean al Republicii Moldova, de naţionalitate *****, studii medii incomplete, supus serviciului militar, starea familială – celibatar, neangajat în câmpul muncii, fără antecedente penale

A fost recunoscut vinovat de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.190 alin.(1) CP RM şi în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2/doi/ ani.

În temeiul alin.(3) art.72 CP RM, pedeapsa închisorii stabilită conform prezentei sentinţe de către Melnic Vadim ***** s-a dispus că urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul alin.(3) art.88 CP RM, s-a inclus în termenul pedepsei perioada aflării lui Melnic Vadim ***** în stare de arest preventiv din 30.08.2013 pînă la 28.10.2013, în stare de arest la domiciliu din 28.10.2013 pînă la 17.02.2014 şi în stare de arest preventiv din 24.01.2019 pînă la 01.02.2019.

În baza art.90 CP RM, executarea pedepsei aplicate faţă de Melnic Vadim ***** s-a suspendat condiţionat pe un termen de probă de 2/doi/ ani.

În temeiul lit.a) alin.(6) art.90 CP RM, inculpatul Melnic Vadim ***** se obligă să nu-şi schimbe domiciliul fără acordul organului competent.

Măsura preventivă arestul preventiv aplicat faţă de Melnic Vadim ***** prin încheierea Judecătoriei Bălţi sediul Central din 19.03.2018 s-a schimbat în obligaţiune de nepărăsire a ţării până la intrarea sentinţei în vigoare, cu eliberarea lui Melnic Vadim ***** de sub arest imediat din sala de judecată.

A fost soluţionată chestiunea corpurilor delicte.

Termenul de judecare a cauzei în instanţa de fond: 08.10.2013-01.02.2019.
Termenul de judecare a cauzei în instanţa de apel: 27.02.2019-28.10.2020.
Termenul de judecare a cauzei în instanţa de recurs ordinar: 20.01.2021-15.03.2021.
Termenul de judecare a cauzei în instanţa de apel: 21.06.2021-17.05.2022.
Termenul de judecare a cauzei în instanţa de recurs ordinar: 02.08.2022-23.01.2024.
Termenul de judecare a cauzei în instanţa de apel: 14.02.2024-20.11.2024.

Procedura de citare legală executată.

Asupra apelului, în baza materialelor din dosar şi argumentelor prezentate în şedinţă, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi -

C O N S T A T Ă:

Pentru a se pronunţa în sensul celor expuse instanţa de fond a reţinut, că Melnic Vadim ***** este învinuit de organul de urmărire penală pentru faptul că, fiind în relaţii de prietenie cu Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria *****, ştiind despre faptul că ultimei îi aparţine cu drept de proprietate automobilul de model „BMW 1201” cu numărul de înmatriculare *****, la 31.07.2012 aproximativ la ora 21.45, acţionând cu intenţia îndreptată spre dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, dându-şi seama de caracterul prejudiciabil al acţiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile şi dorind survenirea acestora, a venit pe adresa *****, unde s-a aflat la moment Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** şi, folosindu-se de faptul că dânsa are încredere în el, sub pretextul inventat că are nevoie să se folosească de automobil pentru rezolvarea problemelor personale, a cerut-o să-i transmită automobilul indicat supra în folosinţa temporară timp de câteva ore, astfel, Melnic Vaădim ***** a indus-o în eroare pe Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** prin prezentarea a unei fapte mincinoase în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor actului juridic nul şi, neavând intenţia de a restitui automobilul în cauză, a primit ilegal de la Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** automobilul de model „BMW 1201” cu numărul de înregistrare ***** în valoare de 185000 lei, precum şi cheile şi certificatul de înmatriculare a automobilului dat, în timp ce ultima, fiind sub influienţa înşelăciunii, a fost convinsă de faptul că transmite automobilul pentru folosirea temporară, astfel, încheierea actului juridic nul sus menţionat este determinată de comportamentul dolosiv şi viclean al lui Melnic Vadim ***** şi identitatea lui a fost motivul determinant al încheierii acestuia. După aceasta Melnic Vadim *****, continuând

realizarea intenţiei sale de escrocherie, a transportat automobilul dobîndit ilicit în mun.Chişinău, unde la 01.08.2012 aproximativ la ora 09.30 l-a propus spre vânzare directorului SRL „Alpina Auto” ***** şi în baza unei înţelegeri verbale cu ultimul privind vânzarea-cumpărarea automobilului dat l-a parcat pe teritoriul întreprinderii indicate situate de-a lungul carosabilului şoselei Chişinău-Soroca 11 km, acţiunile prin care lui Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** i-a fost cauzată o daună în sumă de 185000 lei, ceea ce conform art.126 CP constituie la momentul comiterii infracţiunii proporţii deosebit de mari.

Acţiunile lui Melnic Vadim ***** au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art.190 alin.(5) Cod penal al RM - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul, dacă încheierea acestuia este determinată de portamentul dolosiv şi viclean, acţiuni săvîrşite în proporţii deosebit de mari.

Împotriva sentinţei intanţei de fond a declarat apel procurorul în Procuratura mun.Bălți Modelina Aliona, invocând ilegalitatea sentinţei, cu indicarea că sentinţa urmează a fi casată în partea ce ţine de încadrarea juridică a acţiunilor inculpatului, din următoarelor considerente:

-Fapta incriminată inculpatului a fost calificată de către acuzarea ca infracţiunea prevăzută de art.190 alin.(5) CP RM, cu semnele calificative: escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv şi viclean, acţiunile săvîrşite în proporţii deosebit de mari.

-Instanţa de fond corect a dat aprecierea juridică a acţiunilor lui Melnic Vadim ca escrocherie, însă consider nejustificat reîncadrarea acţiunilor inculpatului din prevederile art.190 alin.(5) CP în cele ale art.190 alin.(1) CP.

-Astfel, instanţa în partea descriptivă a sentinţei menţionate a indicat, că nu a fost constatată legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă şi urmările prcjudiciabile în proporţii deosebit de mari, or, în cadrul şedinţei de judecată s-a constatat cu certitudine că suma prejudiciului efectiv cauzat părţii vătămate prin acţiunile ilegale a lui Melnic Vadim constituie 36000 lei, compusă din cheltuielile de reparaţie a automobilului, care au fost suportate de către partea vătămată, de aceea acţiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate din prevederile art.190 alin.(5) CP în prevederile art.190 alin.(1) CP.

-Consider, că aceste concluzii instanţei de fond vin în contradicţie cu doctrina penală, în care a fost exprimată opinia că obiectul material al infracţiunii de escrocherie este bunul care are o existenţă materială, dispune de valoare materială, fiind bunul mobil şi străin pentru făptuitor, prin urmare, valoarea serviciilor de reparaţie a bunului dobîndit ilicit nu poate servi ca obiect a infracţiunii de escrocherie.

-Proporţiile daunei în cazul infracţiunilor contra patrimoniului se apreciază în conformitate cu art.126 CP şi reieşind din valoarea de 185 000 lei a automobilului dobîndit ilicit, care a fost declarată de către partea vătămată, constituie proporţii deosebit de mari la momentul comiterii infracţiunii în cauză. În acest sens, reţin faptul, că instanţa, analizînd declaraţiile părţii vătămate, nu le-a pus sub îndoială, menţionînd că n-a stabilit careva temeiuri de a nu crede acestor declaraţii.

-Astfel, în urma analizei şi aprecierii probelor acumulate de către organul de urmărire penală, examinate în şedinţa de judecată, s-a stabilit pe deplin că acţiunile inculpatului Melnic Vadim întrunesc elementele infracţiunii prevăzute de art.190 alin.(5) CP RM.
-Solicitând admiterea apelului, casarea sentinţei instanţei de fond, cu pronunţarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanţă, prin care cet.Melnic Vadim ***** să fie declarat vinovat în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 alin.(5) CP RM şi să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii şi de a exercita activitatea în domeniul gestionării şi administrării bunurilor materiale şi mijloacelor pe un termen de 3 ani. Pedeapsa sub formă de închisoare urmează a fi executată de către inculpat în penitenciarul de tip închis.

Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălți din 28.10.2020:
-A fost admis apelul procurorului în Procuratura mun.Bălţi A.Modelina declarat împotriva sentinţei Judecătoriei Bălţi sediul Central nr.1-242/2014 din 01.02.2019, din alte motive decât cele invocate, sentinţă care s-a casat, cu adoptarea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, după cum urmează:
-Melnic Vadim ***** a fost recunoscut vinovat şi condamnat în baza art.190 alin.(1) CP şi în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 2 (doi) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii şi de a exercita activitatea în domeniul gestionării şi administrării bunurilor materiale şi mijloacelor pe un termen de 3 (trei) ani.
-În baza art.90 CP, executarea pedepsei închisorii s-a suspendat condiţionat pe o perioadă de probaţiune de 2 (doi) ani.
-În rest s-au menţinut dispoziţiile sentinţei instanţei de fond.

Decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălți din 28.10.2020 a fost contestată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de Circumscripţie Bălţi, Formusatii Andrei în temeiul art.427 al.1 p.p.6, 12 CPP RM, solicitând casarea deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Bălți din 28.10.2020, pe cauza penală de învinuire a lui Melnic Vadim ***** în baza art.190 alin.(5) CP, pe motivul ilegalităii, cu trimiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 15.03.2021 a fost admis recursul ordinar declarat de Procurorul în Procuratura de Circumscripţie Bălţi, Andrei Formusatii, casarea total a deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din 28.10.2020, în cauza penală privindu-l pe Melnic Vadim *****, cu dispunerea rejudecării cauzei, în aceiaşi instanţă de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluţiei sale Colegiul penal lărgit a reţinut inclusiv următoarele:
-Judecând recursul ordinar declarat şi verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul Penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis în conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanţa de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanţa de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs.
-În sensul art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanţei de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanţele de fond şi de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.
-Potrivit prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanţa de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427, fiind în drept să judece şi în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situaţia condamnaţilor.
-Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual şi erori de drept material sau substanţial. Instanţa de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reţinute prin

hotărârea atacată şi dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispoziţiilor de drept formal şi material.
-Prin urmare, instanţa de recurs poate să intervină în soluţia instanţei de apel, inclusiv şi să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reţinute prin hotărârea atacată şi dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispoziţiilor de drept formal şi material.
-Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel şi conform art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunţat ori trebuia să se pronunţe prima instanţă şi care, prin apel, se transmit instanţei de apel sunt următoarele: dacă fapta reţinută ori numai imputată a fost săvârşită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat şi, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participaţia, contribuţia materială a fiecărui participant, dacă există circumstanţe atenuante şi agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanţă prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.
-În ce priveşte chestiunile de drept pe care le poate soluţiona instanţa de apel, acestea sunt: dacă fapta întruneşte elementele infracţiunii, dacă infracţiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată şi aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.
-Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menţionate, Colegiul penal lărgit, verificând şi analizând per ansamblu decizia instanţei de apel, raportată la criticele recurentului, constată că instanţa de apel la adoptarea soluţiei nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigenţele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menţionate, hotărârea instanţei de apel urmează a fi desfiinţată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanţa de recurs.
-Potrivit jurisprudenţei constante a CtEDO, chiar dacă dispoziţiile art.6 §1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale impun instanţele naţionale să-şi motiveze deciziile (hotărârea Boldea versus România), această obligaţie nu presupune existenţa unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esenţiale care au fost supuse spre judecată instanţei, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunţării acesteia.
-CEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanţa de apel şi la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parţială a motivării formulate de instanţa de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt şi în drept, cu atât mai mult când este în situaţia pronunţării unei noi hotărâri, şi să răspundă argumentat la criticile invocate de părţi, or doar astfel se demonstrează că părţile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.
-Înainte de a purcede la expunerea de motive, care au stat la baza casării integrale a deciziei instanţei de apel şi dispunerii rejudecării de către instanţa de apel, Colegiul ţine să evidenţieze că încadrarea juridică a faptei are importanţă atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât şi pentru modul de desfăşurare a judecăţii determinând, nu în ultimul rând, concordanţa între conţinutul legal al infracţiunii şi conţinutul constitutiv al acesteia. Mecanismul de încadrare juridică a faptei presupune implicit stabilirea textului din legea penală, care prevede şi sancţionează fapta socialmente periculoasă ce face obiectul cauzei penale.

-La caz, a fost declarat recurs ordinar de procuror, care pledează pentru casarea deciziei de recalificare a acţiunilor inculpatului şi dispunerea rejudecării cauzei.
-Drept temeiuri pentru recurs procurorul a invocat art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanţei de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise când instanţa de apel nu s-a pronunţat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia ori motivarea soluţiei contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanţa a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluţia instanţei, faptei săvârşite i s-a dat o încadrare juridică greşită.
-Potrivit prevederilor art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanţa de apel se desfăşoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanţă, care se aplică în mod corespunzător.
-Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi procesuale obligatorii menţionate supra, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului de către instanţa ierarhic inferioară.
-În materie penală, o informare precisă şi completă cu privire la acuzaţiile aduse unei persoane şi, implicit, cu privire la încadrarea juridică a faptei pe care instanţa o poate reţine împotriva acesteia, este o condiţie esenţială a echităţii procedurii.
-Prin Legea nr.179 din 26 iulie 2018, norma de incriminare din această cauză, art. 190 Cod penal, a fost amendată, după cum urmează:
„4. În dispoziţia alineatului (1), textul „înşelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”;
-în dispoziţia alineatului (2), litera c) se exclude.”
-Aşadar, la 26 iulie 2018, în primul rând, a fost adoptată o nouă redacţie a alin.(1) din art.190 Cod penal, expus în felul următor: „Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, care se pedepseşte cu amendă în mărime de la 550 la 850 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.
-Şi, în al doilea rând, agravanta de la alin.(2) al art.190 inserat la lit.c): cu cauzarea de daune în proporţii considerabile a fost exclusă, regăsindu-şi sediul juridic în componenţa alin.(1) din aceiaşi normă.
-Potrivit prevederilor art.8 şi 10 alin.(2) Cod penal, caracterul infracţional al faptei şi pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvîrşirii faptei. Timpul săvîrşirii faptei se consideră timpul când a fost săvîrşită acţiunea (inacţiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor. Legea penală care înăspreşte pedeapsa sau înrăutăţeşte situaţia persoanei vinovate de săvârşirea unei infracţiuni nu are efect retroactiv.
-Potrivit jurisprudenţei naţionale, sentinţa trebuie să corespundă atât după formă, cât şi după conţinut cerinţelor art.384-397 Cod de procedură penală. Sentinţa se expune în mod consecvent, astfel ca noua situaţie să decurgă din cea anterioară şi să aibă legătură logică cu ea, excluzându-

se folosirea formulărilor inexacte. În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârşirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanţa trebuie să ţină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acţiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, nu conţin semnele unei infracţiuni mai grave şi învinuirea pentru acestea nu se deosebeşte în mare măsură după circumstanţele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susţinută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutăţeşte situaţia inculpatului şi nu afectează dreptul lui la apărare. învinuirea se consideră mai gravă când în învinuire se introduc fapte şi episoade adăugătoare, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului iniţial, semne calificative care majorează volumul învinuirii, deşi nu modifică estimaţia juridică a celor săvârşite.
-Drept învinuire care esenţial, după circumstanţele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acţiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracţiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei şi acţiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 privind sentinţa judecătorească, pct. 3., 23., 39., 41.).
-Însă, instanţa de apel, nu a respectat prescripţiile de drept nominalizate, deoarece, întemeiat rejudecând cauza potrivit regulilor generale, potrivit descriptivului deciziei contestate şi a procesului-verbal al şedinţei de judecată (pct.4.1. din decizie) a constatat în descriptiv divergent că: „instanţa de fond nu a reţinut just starea de fapt pe cauză.”, după care, contrazicându-se a constatat că „ instanţa de fond just a reţinut în sarcina inculpatului că ultimul, fiind în relaţii de prietenie cu Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria *****, ştiind despre faptul că ultimei îi aparţine cu drept de proprietate automobilul de model „BMW 120i” cu numărul de înmatriculare *****, la 31.07.2012 aproximativ la ora 21:45 s-a dus pe adresa *****, unde se afla la moment Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria *****, şi a solicitat de la ultima automobilul pentru rezolvarea problemelor personale, pentru folosinţa temporară timp de câteva ore.
-După ce Melnic Vadim a primit automobilul respectiv de la partea vătămată, peste aproximativ jumătate de oră, aflându-se în mun. Bălţi lângă magazinul „Gurman” acesta s-a defectat, iar cu ajutorul automobilului ce-i aparţine lui *****, şi ulterior cu automobilul de model „Fiat” ce-i aparţine unei persoane pe nume „Serghei”, automobilul sus-menţionat a fost remorcat în mun.Chişinău la auto-serviciul ce aparţine SRL „Alpina Auto” pentru a-l repara, fără a-i comunica părţii vătămate despre defecţiunile apărute.
-Constatând că reparaţia este costisitoare, neonorându-şi obligaţiunile asumate, şi anume restituirea automobilului, fără acordul lui Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria *****, acţionând cu intenţia îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, dându-şi seama de caracterul prejudiciabil al acţiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile şi dorind survenirea acestora, abuzând de încrederea acordată de Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria *****, la 01.08.2012 aproximativ la ora 09:30 Melnic Vadim a propus automobilul respectiv spre vânzare directorului SRL „Alpina Auto” *****, şi în baza unei înţelegeri verbale cu ultimul privind vânzarea-cumpărarea automobilului dat, deşi ultimul nu era proprietarul bunului respectiv şi nu dispunea de careva împuterniciri în vederea încheierii actelor de dispoziţie în privinţa acestui bun, l-a parcat pe teritoriul întreprinderii indicate situate de-a lungul carosabilului şoselei Chişinău-Soroca km 11, care ulterior la data de 29.08.2012 a fost restituit părţii vătămate Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria *****, iar pentru repararea acestui automobil Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** a cheltuit suma de 36000 lei” şi contrazicându-se din nou, a constatat că „inculpatul Melnic Vadim, fiind în relaţii de prietenie cu Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria *****, ştiind despre faptul că ultimei îi aparţine cu drept de proprietate

automobilul de model „BMW 120i” cu numărul de înmatriculare *****, la 31.07.2012 aproximativ la ora 21:45, acţionând cu intenţia îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, dându-şi seama de caracterul prejudiciabil al acţiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile şi dorind survenirea acestora, a venit pe adresa str.T.Vladimirescu 48, mun.Bălţi, unde s-a aflat la moment Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** şi, folosindu-se de faptul că dânsa are încredere în el, sub pretextul inventat că are nevoie să se folosească de automobil pentru rezolvarea problemelor personale, a cerut-o să-i transmită automobilul indicat supra în folosinţa temporară timp de câteva ore, astfel, Melnic Vadim ***** a indus-o în eroare pe Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** prin prezentarea a unei fapte mincinoase în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor actului juridic nul şi, neavând intenţia de a restitui automobilul în cauză, a primit ilegal de la Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** automobilul de model „BMW 120i” cu numărul de înregistrare ***** în valoare de 38600 lei, precum şi cheile şi certificatul de înmatriculare a automobilului dat, în timp ce ultima, fiind sub influenţa înşelăciunii, a fost convinsă de faptul că transmite automobilul pentru folosirea temporară, astfel, încheierea actului juridic nul sus menţionat este determinată de comportamentul dolosiv şi viclean al lui Melnic Vadim ***** şi identitatea lui a fost motivul determinant al încheierii acestuia. După aceasta Melnic Vadim *****, continuând realizarea intenţiei sale de escrocherie, a transportat automobilul dobândit ilicit în mun. Chişinău, unde la 01.08.2012 aproximativ la ora 09:30 l-a propus spre vânzare directorului SRL „Alpina Auto” ***** şi în baza unei înţelegeri verbale cu ultimul privind vânzarea- cumpărarea automobilului dat l-a parcat pe teritoriul întreprinderii indicate situate de-a lungul carosabilului şoselei Chişinău-Soroca 11 km, acţiunile prin care lui Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** i-a fost cauzată o daună în sumă de 38600 lei, ceea ce conform art.126 CP RM constituie la momentul comiterii infracţiunii daune considerabile ” - conform noii învinuiri aduse inculpatului prin ordonanţa de modificare a învinuirii din 12 decembrie 2018 (f.d. 100, vol. II).

-La fel ca instanţa de fond, instanţa de apel a calificat acţiunile inculpatului pe art.190 alin.(1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile.

-Astfel, este absolut neclar în raport cu care învinuire a judecat cauza - cea formulată în rechizitoriul din 30.09.2013, conform calificativelor din redacţia veche a art.190 alin.(5) - dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înşelăciune şi abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporţii deosebit de mari, sau cea indicată în ordonanţa de punere sub învinuire din 12 decembrie 2018, potrivit calificativelor din redacţia nouă a dispoziţiei art.190 alin.(5) Cod penal.

-În această ordine de idei, Colegiul lărgit notează că, instanţa de apel, la fel, ca şi instanţa de fond nu au coroborat recalificarea acţiunilor inculpatului pe art.190 alin.(1) Cod penal, conform calificativelor: „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privinţa naturii, calităţii substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporţii considerabile" cu prescripţiile din art.8, 10 Cod penal şi jurisprudenţa naţională (Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 privind sentinţa

judecătorească, pct.23., 39., 41.), sub aspectul că, în cazul în care infracţiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacţia nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracţional al faptei, nu uşurează pedeapsa şi nu ameliorează în alt mod situaţia persoanei ce a comis infracţiunea, adică nu are efect retroactiv, acţiunile făptuitorului urmau a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârşirii faptei.
-Or, reîncadrând acţiunile inculpatului în baza art.190 alin.(1), în redacţia nouă, în vigoare din 17.08.2018, conform indicelor nominalizate supra, a încălcat prevederile art.66 alin.(1), (2) pct.1), 325 alin.(1) Cod de procedură penală, art.10 Cod penal, deoarece aceste calificative, care majorează volumul învinuirii iniţiale, nu existau la momentul săvârşirii faptei, iar asemenea împrejurări de fapt şi de drept, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului iniţial, cu toate că se regăsesc în faptele constatate de instanţa de apel, însă în care, de altfel, divergent în raport cu noua calificare juridică a acestora, este stabilit că inculpatul, totuşi că „partea vătămată... fiind sub influenţa înşelăciunii, a fost convinsă să transmită automobilul”.
-Pe lângă aceasta, nu a fost elucidată, în nici un fel, esenţa elementelor „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privinţa naturii, calităţii substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporţii considerabile”, inclusiv coroborată cu acţiunile infracţionale concrete şi împrejurările de fapt incriminate inculpatului iniţial prin rechizitoriu şi ulterior prin ordonanţa de punere sub învinuire din 12.12.2018.
-Or, expunerea evazivă şi lipsită de motivare a instanţei de apel asupra motivelor invocate de acuzare, nu este suficientă pentru o decizie de recalificare a acţiunilor inculpatului, care trebuie să fie motivată atât în fapt, cât şi în drept, în corespundere cu prevederile legislaţiei în vigoare şi cu respectarea principiului contradictorialităţii în procesul penal, pentru a permite instanţei superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunţate cu legea.
-Potrivit prevederilor art.394 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinţei de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanţei de judecată şi motivele pentru care instanţa a respins alte probe.
-Însă, în speţă se reţine că, instanţa de apel a enumerat selectiv probele prezentate de acuzare şi cercetate în şedinţa de judecată (f.d.191-194, vol.II), nu le-a analizat şi nu le-a dat apreciere în coroborare cu ansamblul probator. Întemeindu-şi soluţia, pe o parte din probe, nu a indicat motivele pentru care a respins celelalte probe şi nu a dat apreciere tuturor probelor din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor şi prin raportare la normele legale, pertinente cazului.
-Colegiul lărgit notează, că instanţa de apel la rejudecarea cauzei, a comis erori şi la stabilirea pedepsei inculpatului, stabilindu-i acestuia şi pedeapsa complementară privarea de dreptul de a ocupa funcii şi de a exercita activitatea în domeniul gestionării şi administrării bunurilor materiale şi mijloacelor pe un termen de 3 ani. Or, potrivit dispoziţiei art.190 alin.(1) Cod penal, în baza căruia a fost dispusă condamnarea inculpatului Melnic Vadim, escrocheria se pedepseşte cu amendă în mărime de la 550 la 850 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 120 la 240 ore, sau cu închisoare de până la 3 ani prevede pedeapsă pentru comiterea infracţiunii respective.

-Pe cale de consecinţă, Colegiul lărgit conchide, că instanţa de apel a aplicat inculpatului Melnic Vadim o pedeapsă neprevăzută de lege, prin ce a comis eroarea prevăzută la art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanţei de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legii.
-În contextul erorilor enumerate mai sus, rezultă că, instanţa de apel nu a judecat cauza penală în corespundere cu exigenţele prevăzute de lege, deoarece nu a verificat dacă s-a aplicat corect legea la faptele reţinute prin hotărârile contestate şi dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispoziţiilor de drept formal şi material.
-Rezumând cele menţionate, Colegiul penal constată că în speţă şi-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6), 10) şi 12) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanţei de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanţele de fond şi de apel când, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia, ori motivarea soluţiei contrazice dispozitivului hotărârii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legii, faptei săvârşite i s-a dat o încadrare juridică greşită, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanţei, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceiaşi instanţă de apel, în alt complet de judecată.
-În mare parte, soluţia instanţei de recurs de a dispune rejudecarea se bazează pe statuările Curţii Europene în speţa Năvoloacă c. Moldovei (cererea nr.25236/02), hotărârea din 16.12.2008, unde Curtea având a se pronunţa asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiţie nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce ţin de un proces echitabil, fără o apreciere directă a circumstanţelor factologice prezentate de părţi pe marginea speţei deferite judecăţii (a se vedea Botten v. Norway, 19 februarie 1996, §§ 52 şi 53, Reports of Judgments and Decisions 1996-I şi Popovici, citată mai sus, § 72). Având în vedere că, Curtea Supremă de Justiţie nu are competenţa să facă o examinare directă în fapt, ea are competenţa de a dispune rejudecarea cauzei de către instanţa ierarhic inferioară. În cazul de faţă, ţinând cont de faptul că şi sentinţa primei instanţe este una viciată, echitatea cere ca Curtea Supremă de Justiţie să dispună rejudecarea cauzei.
-În cadrul rejudecării cauzei, instanţa de apel urmează să înlăture erorile menţionate, să ţină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluţiei adoptate şi în strictă conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanţa de judecată, inclusiv să se pronunţe la modul cuvenit şi în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependenţă de datele obţinute să pronunţe o hotărâre legală şi întemeiată, care să corespundă şi prevederilor art.417-418 Cod de procedură penală.
-De asemenea, instanţa de apel urmează să ţină cont de prevederile art.436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare şi limitele acesteia, să verifice şi să aprecieze profund probele administrate şi examinate în instanţă în strictă conformitate cu cerinţele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilităţii sau inadmisibilităţii fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluţionarea justă şi promptă a cauzei, să cerceteze amănunţit aspectele învinuirii înaintate în coroborare cu faptele stabilite în şedinţa de judecată şi legalitea probelor cercetate nemijlocit în şedinţa de judecată, ţinând cont de motivele invocate în apeluri şi dispoziţiile expuse la pct.6 al prezentei decizii şi ca urmare să pronunţe o hotărâre legală şi întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art.414, 417 Cod de procedură penală.

Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălți din 17.05.2022:

-Apelul procurorului în Procuratura mun.Bălţi, Aliona Modelina, declarat împotriva sentinţei Judecătoriei Bălţi sediul Central din 01.02.2019, pe cauza penală în privinţa lui Melnic Vadim ***** a fost admis, din alte motive decât cele invocate, cu casarea sentinţei în cauză, rejudecarea cauzei şi emiterea unei noi hotărâri după cum urmează: Melnic Vadim ***** învinuit în baza art.190 alin.(5) Cod penal s-a achitat în temeiul art.390 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta inculpatului nu întruneşte elementele infracţiunii.
-A fost soluţionată chestiunea corpurilor delicte.

Decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălți din 17.05.2022 a fost contestată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de Circumscripţie Bălţi, Bodareu Octavian în temeiul art.427 al.1 p.6 CPP RM, solicitând casarea deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Bălți din 17.05.2022 (decizia motivată pronunţată la data de 14.06.2022) pe cauza penală de învinuire a lui Melnic Vadim *****, în baza art.190 alin.(5) CP, cu trimiterea cauzei spre o nouă rejudecare în instanţa deapel pe motivele indicate în recurs.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 23.01.2024 a fost admis recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripţie Bălţi, Bodareu Octavian, cu casarea integral a deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din 17.05.2022, în cauza penală în privinţa lui Melnic Vadim *****, şi dispunerea rejudecării cauzei în aceeaşi instanţă de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluţiei sale Colegiul penal lărgit a reţinut inclusiv următoarele:
-Judecând recursul în raport cu materialele cauzei şi motivele invocate, completul de judecată al Curţii Supreme de Justiţie, consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

-Conform prevederilor Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curţii Supreme de Justiţie), art.XI alin.(3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiţie până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.
-În speţă se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art.422 Cod de procedură penală (în redacţia Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) şi a declarat recursul în termen la 06 iulie 2022.
-Conform art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanţa verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.427.
-În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, instanţa de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează, parţial sau integral, hotărârea atacată şi dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs.
-Potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanţa de apel, judecând apelul, verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrilor atacate în baza probelor examinate de prima instanţă, conform materialelor din cauza penală, şi în baza oricăror probe noi prezentate instanţei de apel. În vederea soluţionării apelului, instanţa de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanţa de apel se pronunţă asupra tuturor motivelor invocate în apel.
-Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunţat sau trebuia să se pronunţe prima instanţă şi care prin apel se transmit instanţei de apel sunt: dacă fapta reţinută ori numai imputată s-a săvârşit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat şi în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

-La chestiuni de drept se referă cele ce ţin de faptul: dacă fapta întruneşte elementele infracţiunii, dacă infracţiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată şi aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate şi hotărârea adoptată să conţină răspuns la toate motivele invocate.
-În acelaşi context, completul de judecată menţionează, că hotărârile pronunţate de instanţele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât şi în drept, în corespundere cu prevederile legislaţiei în vigoare, pentru a permite instanţei ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunţate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar şi motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.
-Completul de judecată constată că aceste prevederi legale deşi sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.
-Coraportând decizia instanţei de apel, la rigorile enumerate supra, se atestă că instanţa de apel nu a ţinut cont pe deplin de aceste cerinţe şi a comis următoarele erori de drept.
-În acest context, în urma verificării materialelor cauzei, instanţa de recurs relevă că în speţă, recurentul critică decizia instanţei de apel sub aspectul pronunţării deciziei de achitare a lui Melnic Vadim învinuit de săvârşirea infracţiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, pledând pentru faptul că instanţa de apel nu s-a expus pe motivele invocate în apelul declarat şi hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia, indicând incidenţa temeiurilor de recurs prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală (în redacţia Legii nr.66 din 05.04.2012, în vigoare din 27.10.2012), motive din care solicită dispunerea rejudecării cauzei de instanţa de apel în alt complet de judecată.
-Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, instanţa de recurs reţine că temeiul de recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală şi-a găsit confirmarea în cauza dată în sensul invocat şi anume că instanţa de apel nu s-a pronunţat asupra motivelor invocate în apel, decizia instanţei de apel nu cuprinde motive pe care se întemeiază soluţia, menţionând în acest context următoarele.
-La baza soluţiei de achitare, instanţa de apel a pus declaraţiile date de partea vătămată Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria, unde le-a descris selectiv în decizie, concluzionând că între Melnic V. şi partea vătămată au existat relaţii de prietenie şi a transmis automobilul său cu actele pentru folosinţă temporară, oferind maşina sa de mai multe ori lui Melnic V., ceea ce indică la multiple relaţii dintre aceştia derulate de mai mult timp, iar din declaraţiile martorului *****, reţinând că nu reiese că inculpatul ar fi comis pretinsa fapta de escrocherie, fără a verifica minuţios si obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinenţei, concludenţei, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.
-Totodată, instanţa de apel a conchis că acuzarea nu a prezentat probe prin care s-ar fi constatat modalitatea săvârşirii înşelăciunii şi abuzului de încredere, după cum nu a constatat care este totuşi obiectul material a infracţiunii de escrocherie: maşina de model BMW 120 i, cu n/î ***** sau mijloacele financiare achitate pentru repararea maşinii în sumă de 36 000 lei, care au fost restituite părţii vătămate.
-Mai mult ca atât, completul de judecată constată că, necătând la faptul că instanţa de apel a cercetat şi a consemnat în procesul-verbal al şedinţei de judecată mai multe probe şi anume: plângerea, explicaţia victimei Ksenişkevici D. depusă la organul de urmărire penală, explicaţia inculpatului Melnic V., procesul-verbal de audiere a părţii vătămate în cadrul urmăririi penale din 01.08.2012, ordonanţa de recunoaştere în calitate de parte civilă, ordonanţa de ridicare din 01.08.2012, procesul-verbal de ridicare din 01.08.2012 cu fototabelul, ordonanţa de recunoaştere

şi de anexare a corpurilor delicte, fototabel, ordonanţa de recunoaştere şi de anexare a corpurilor delicte şi fototabel, procesul-verbal de audiere a părţii vătămate în cadrul şedinţei instanţei de fond din 31.01.2014, declaraţiile inculpatului Melnic V. depuse în cadrul şedinţei instanţei de fond din 30.01.2017, raportul de expertiză judiciară auto-merceologică nr.670 din 26.09.2017, aceasta nu le-a reflectat în decizia recurată, precum şi nu s-a pronunţat asupra lor în nici un mod.
-Astfel, fără justa apreciere, au fost lăsate declaraţiile părţii vătămate Ksenişkevici D., depuse în cadrul urmăririi penale, unde aceasta a declarat că „îl cunoaşte pe Melnic V. aproximativ de 3 luni. Periodic i-a transmis acestuia automobilul său de model BMW pentru a hotărî problemele sale personale. La data de 31.07.2012, folosindu-se de încrederea sa, a cerut de la dânsa automobilul de model BMW 120i, cu n/î ***** pe o perioadă de 1,5 ore. La data de 01.08.2012, aproximativ la ora 09.00, Melnic V. a telefonat-o de pe nr. *****, spunându-i că automobilul s-a deteriorat şi el se află la autoservis din r-nul Briceni. Peste o perioadă de timp, victima a telefonat pe numărul indicat şi o persoană necunoscută i-a comunicat că el se află în mun. Chişinău. La momentul transmiterii automobilului lui Melnic V. acesta se afla în stare tehnică bună. Ulterior, de la colaboratori a aflat că la automobilul său de model BMW 120i, sunt deteriorări la cutia de viteză şi motor. De la început între ei şi Melnic V. a fost o discuţie, ca automobilul să fie reparat, iar după ce Vadim a aflat că reparaţia automobilului va fi foarte scumpă, între Melnic V. şi lucrătorul centrului s-a început negocierile spre vînzarea automobilului, ultimul a propus ca să-l procure la preţul de 3000 euro. Prin acţiunile lui Melnic V. i-a fost cauzat un prejudiciu în mărime de 185 000 lei. În urmă cu un an şi şase luni a procurat automobilul dat la preţul de 185 000 lei....” Ulterior, în cadrul cercetării judecătoreşti, în instanţa de fond, partea vătămată a relatat că, inculpatul a rugat-o să-i transmită pentru cîteva ore automobilul... Ulterior, inculpatul a dispărut, nu răspundea la telefon, din care motive s-a adresat la poliţie. Acolo i s-a comunicat că automobilul ei a fost scos spre vânzare ... Cheltuielile de reparaţie au fost achitate de ea în sumă de 36 000 lei, iar ulterior tatăl lui Melnic V. i-a restituit cheltuielile. Prejudiciul pentru ea nu este unul considerabil. Nu se poate expune referitor la pedeapsa ce urmează să-i fie aplicată lui Melnic V. Ea îl iartă ...”, explicaţia inculpatului Melnic Vadim depusă în cadrul urmăririi penale, unde acesta a relatat că, „de la început a hotărât să repare automobilul, iar ulterior a încercat să-l vândă”; raportul de expertiză judiciară merceologică nr.670 din 26.09.2017 din concluziile căreia rezultă că, valoarea de piaţă a automobilului de model „BMW 120i”, cu n/î *****, caroseria Hatchback nr.*****, în stare defectată (luând în consideraţie deteriorările cutiei de viteze şi motorului), la data comiterii infracţiunii 31.07.2012, nu este posibilă din motivele indicate în compartimentul examinare. Valoarea de piaţă a automobilului de model „BMW 120i”, cu n/î *****, caroseria Hatchback nr.*****, în stare de exploatare, la data comiterii infracţiunii 31.07.2012, a putut constitui: 132 167 lei.
-Într-o hotărâre este necesar nu numai de a face trimitere ori a reda declaraţiile participanţilor la proces, dar şi de a expune esenţa acestor depoziţii, şi legătura lor cu conţinutul altor probe care, în ansamblu, confirmă sau infirmă o circumstanţă pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.
-Legea stabileşte că probele admisibile sunt apreciate după pertinenţa, concludenţa, utilitatea şi veridicitatea acestora. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanţă cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, cu respectarea art.101 Cod de procedură penală.

-Astfel, instanţa constată că, prevederile legii procesual penale sus menţionate nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului, deoarece, unele declaraţii ale participanţilor la proces le-a cercetat, altele nefiind reflectate în decizia sa, precum nici nu a expus esenţa acestora declaraţii şi legătura lor cu conţinutul altor probe, fără să le aprecieze pe fiecare în parte şi să se expună asupra admisibilităţii sau inadmisibilităţii probei respective.
-Completul de judecată conchide că, instanţa de apel la judecarea cauzei nu a acordat deplină eficienţă prevederilor art.art.414 alin.(5), 417 alin.(1) pct.7) şi 8) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce s-au soldat cu o hotărâre neîntemeiată şi nemotivată. Erorile judiciare menţionate nu pot fi corectate de instanţa de recurs, deoarece ţin de desfăşurarea legală a procedurii de judecată în instanţa de apel.
-În asemenea condiţii, completul de judecată constatând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, consideră că decizia instanţei de apel urmează a fi casată, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanţa de apel.
-La rejudecarea cauzei instanţa de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare şi limitele acesteia, să se pronunţe la modul cuvenit şi în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de acuzatorul de stat, să aprecieze toate probele în strictă conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel şi, în dependenţă de datele obţinute, să pronunţe o hotărâre legală, întemeiată şi motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, argumentându-şi clar concluziile în decizia adoptată.

În şedinţa instanţei de apel după dispunerea rejudecării cauzei, procurorul participant a susţinut apelul acuzatorului de stat, din motivele invocate, consideră că instanţa neîntemeiat a reîncadrat acţiunile inculpatului din art.190 al.5 în art.190 al.1 CP, ori instanţa reîncadrând acţiunile inculpatului a concluzionat că suma pagubei este 36000 lei, fiind incluse cheltuieli, care au fost suportate doar la reparaţia automobilului şi nu a ţinut cont de prevederile art.126, din care reiese proporţiile daunei şi ulterior încadrarea juridică a acţiunilor inculpatului, iar reieşind din declaraţiile părţii vătămate Graboveţcaia Daria suma pagubei pe care ea a suportat-o, reieşind din acţiunile criminale a inculpatului, constituie 185000 lei, suma dobândirii ilicite a automobilului de către el, ori partea vătămată, în cadrul urmării penale, la momentul depunerii cererii, a indicat direct că suma pagubei care a constituit prin escrocherie şi retragerea automobilului, care îi aparţinea cu drept de proprietate este suma de 185000 lei. Deşi inculpatul nu recunoaşte vina, dar din declaraţiile lui, ultimul recunoaşte faptul că a primit automobilul respectiv de la partea vătămată Xenişchevici pentru o perioadă de timp, el nu l-a întors, iar la momentul când el a fost defectat el chiar a hotărât să-l sustragă, deci intenţiile lui au fost dovedite pe deplin, el nici nu a preîntâmpinat partea vătămată de faptul că a fost deteriorat, sau că are careva probleme. Deci el intenţionat a comis fapta care este corect încadrată de către instanţă ca escrocherie, însă reieşind din faptul că nu este de acord cu proporţiile care au fost reţinute de către instanţă, urmează a fi încadrate în proporţii deosebit de mari – art.190 al.5 CP. Nu a fost posibil asigurarea prezenţei părţii vătămate, dar ultima a dat declaraţii, a susţinut suma pagubei care i-a fost cauzată prin infracţiune, care constituie proporţii deosebit de mari, infracţiunea respectivă fiind comisă la data de 31.07.2012 şi faptul că partea apărării şi inculpatul mizează că suma pagubei este cu mult mai mică, dar la acel moment paguba a fost apreciată prin cele declarate de către partea vătămată, şi dacă s-a efectuat o expertiză şi s-a indicat un alt preţ, la momentul infracţiunii preţul automobilului constituia 185000 lei, ceea ce a şi fost indicat de către partea vătămată. Chestiunea la care indică inculpatul că partea vătămată a

vândut ulterior automobilul, cu o sumă de 5000 euro, la fel nu urmează să fie luat în consideraţie, deoarece dacă e să mai petrecem o expertiză automobilul o să fie şi mai ieftin şi paguba o să fie modificată într-o sumă şi mai mică, din acest motiv paguba care urmează să fie indicată este cea indicată de partea vătămată de 185000 lei. Chiar şi reieşind din faptul că a fost apreciată suma pagubei automobilului deteriorat de 36000 lei şi această sumă este mare indicată în coraport cu cea care a fost comisă la momentul comiterii infracţiunii, în cadrul verificării probelor s-a referit la ordonanţa iniţială după legea în vigoare la momentul comiterii faptei. Cu privire la prejudiciu, ţinând cont de faptul că partea vătămată nu are pretenţii, lasă chestiunea la discreţia instanţei, instanţa urmează să aprecieze. Din aceste considerente, susţine apelul, solicitând să fie admis, cu casarea sentinţei instanţei de fond şi pronunţarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit de prima instanţă, prin care Melnic Vadim ***** să fie declarat vinovat în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 alin.(5) CP RM şi să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii şi de a exercita activitatea în domeniul gestionării şi administrării bunurilor materiale şi mijloacelor pe un termen de 3 ani.

Partea vătămată Ksenişkevici /Graboveţcaia/ Daria în şedinţa instanţei de apel nu s-a prezentat, deşi a fost citată legal.

În şedinţa instanţei de apel avocatul Cepoi Ina în interesele inculpatului Melnic Vadim, referitor la cele invocate de către acuzatorul de stat, a solicitat respingerea cerinţelor acuzatorului de stat, consideră că Melnic Vadim a achitat atât pentru repararea cât şi pentru automobilul respectiv toate daunele aduse părţii vătămate. Un alt criteriu ar fi faptul că partea vătămată nu a intervenit cu o cerere în procedura civilă de a solicita un prejudiciul moral sau material şi consideră că Melnic Vadim a realizat cele comise, nu a depus un recurs nefiind de acord cu cele invocate de către instanţă, mai mult la materialele cauzei există dovada că partea vătămată a vândut automobilul, evident partea vătămată din vânzarea acestui automobil a luat banii respectivi, nu a intervenit ca să solicite de la inculpat alte sume, din care motive consideră decizia instanţei de apel ca fiind întemeiată şi fondată, solicitând luarea în calcul şi a circumstanţelor atenuante faptul că inculpatul este căsătorit, are la întreţinere doi copii minori, este unicul întreţinător financiar al familiei, din care circumstanţe solicită respingerea solicitărilor acuzatorului de stat.

Inculpatul Melnic Vadim în şedinţa instanţei de apel a susţinut poziţia avocatului, a declarat că la materialele cauzei este prezent un act de vânzare-cumpărare în care este indicat cu totul altă sumă care a fost iniţial şi care nu corespunde cu cea solicitată, solicitând să fie achitat.

Audiind participanţii la proces, verificând argumentele invocate în apel prin prizma probelor administrate, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, ţinînd cont de indicaţiile instanţelor de recurs ordinar la remiterea cauzei la rejudecare, Colegiul penal ajunge la concluzia că apelul declarat pe caz urmează a fi admis, cu casarea totală a sentinţei atacate, din alte motive decât cele invocate, cu pronunţarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, privind achitarea inculpatului Melnic Vadim în faptele incriminate din motivul că nu s-a constatat existenţa faptei infracţiunii incriminate în acţiunile ultimului, reeşind din următoarele considerente.

Soluţia instanţei de apel se bazează pe prevederile art.415 al.1 p.2 CPP RM, potrivit căruia se reglementează, că instanţa de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 2) admite apelul, casând sentinţa parţial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 al.2, şi pronunţă o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanţă.

Conform art.409 al.1 CPP RM se indică, că instanţa de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat şi la persoana la care se referă declaraţia de apel şi numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces.

Potrivit art.409 al.2 CPP RM se reglementează, că în limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanţa de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate şi cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt şi de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăţi situaţia apelantului.

Colegiul penal operează şi cu prevederile art.414 al.1 CPP RM, potrivit căruia se reglementează, că instanţa de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanţă, conform materialelor din cauza penală, şi în baza oricăror probe noi prezentate instanţei de apel.

Potrivit art.414 al.2 CPP RM se reglementează, că instanţa de apel verifică declaraţiile şi probele materiale examinate de prima instanţă prin citirea lor în şedinţa de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

La fel, conform art.414 al.4 şi al.5 CPP RM se indică, că în vederea soluţionării apelului, instanţa de apel poate da o nouă apreciere probelor, instanţa de apel se pronunţă asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal, în urma cercetării şi evaluării integrale a probelor, ajunge la concluzia, că judecând cauza penală în privinţa inculpatului Melnic Vadim în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.5 CP RM, instanţa de fond nu a verificat complet, sub toate aspectele şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei şi nu a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, nu a ţinut cont de efectele legii penale noi, ca urmare prematur şi eronat ajungând la concluzia constatării faptei infracţiunii şi vinovăţiei inculpatului în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.1 CP RM, în redacţia legii penale noi, care agravează situaţia inculpatului.

Concluzia instanţei de apel rezultă din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.8 al.3 CPP RM în coroborare cu art.389 CPP RM, se reglementează, că sentinţa de condamnare se adoptă numai în condiţia în care, în urma cercetării judecătoreşti, vinovăţia inculpatului în săvîrşirea infracţiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe exacte cercetate de instanţa de judecată, cînd toate versiunile au fost verificate, iar divergenţele apărute au fost lichidate şi apreciate corespunzător.

Concluziile despre vinovăţia persoanei de săvîrşirea infracţiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Potrivit art.384 al.3 CPP RM se stipulează, că sentinţa instanţei de judecată trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată.

Colegiul penal ţine să menţioneze, că prevederile art.385 al.1 p.1,2,3,4 CPP RM, raportate la al.2,3, indică soluţionarea obligatorie a chestiunilor în consecutivitate, printre care p.1 pune în sarcina instanţei să stabilească dacă a avut loc fapta de săvîrşirea căreia este învinuit inculpatul, p.2 dacă această faptă a fost săvîrşită de inculpat, p.3 pune în sarcina instanţei să stabilească dacă fapta întruneşte elementele infracţiunii şi de care anume lege penală este prevăzută ea, iar p.4 pune în sarcina instanţei să stabilească dacă este vinovat inculpatul în săvîrşirea acestei

infracţiuni, totodată se reglementează, că dacă inculpatul este învinuit de săvîrşirea mai multor infracţiuni, instanţa soluţionează chestiunile arătate în alin.(1) pct.1)-13) pentru fiecare infracţiune în parte, iar dacă de săvîrşirea infracţiunii sînt învinuiţi mai mulţi inculpaţi, instanţa soluţionează chestiunile prevăzute în alin.(1) referitor la fiecare inculpat în parte.

Colegiul penal se bazează la adoptarea soluţiei şi pe prevederile art.14.7 din Hotărîrea Curţii Supreme de Justiţie nr.22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel", potrivit cărora se explică, că în sensul cerinţelor art.414 CPP, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunţat ori trebuia să se pronunţe prima instanţă şi care, prin apel, se transmit instanţei de apel sînt următoarele: dacă fapta reţinută ori numai imputată a fost săvîrşită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat şi, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participaţia, contribuţia materială a fiecărui participant; dacă există circumstanţe atenuante şi agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanţă prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 CPP RM.

În ce priveşte chestiunile de drept pe care le poate soluţiona instanţa de apel, acestea sînt: dacă fapta întruneşte elementele infracţiunii; dacă infracţiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată şi aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menţionate, hotărîrea instanţei de fond urmează a fi desfiinţată, cu rejudecarea cauzei.

În atare situaţie, ţinând cont şi de prevederile Hotărîrii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.22 din 12.12.2005 cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, cu modificările ulterioare, de reîncadrarea juridică eronată a acţiunilor inculpatului în baza unei legi în agravarea situaţei inculpatului, astfel s-a impus soluţia instanţei de apel de casare a sentinţei, cu rejudecarea cauzei, cu pronunţarea unei noi hotărîri conform ordinii stabilite pentru prima instanţă.

Colegiul penal reţine, că în materie penală, o informare precisă şi completă cu privire la acuzaţiile aduse unei persoane şi, implicit, cu privire la încadrarea juridică a faptei pe care instanţa o poate reţine împotriva acesteia, este o condiţie esenţială a echităţii procedurii.

Prin ordonanţa procurorului în Procuratura mun.Bălţi, A.Modelina din 10.09.2012, Melnic Vadim ***** a fost pus sub învinuire în faptul că el, la 31.07.2012, aproximativ la ora 21.45, afiîndu-se pe *****, acţionînd cu intenţia, îndreptată spre dobîndirea ilegală a bunurilor altei persoane prin înşelăciune şi abuz de încredere, folosindu-se de faptul că cet.Ksenişkevici Daria ***** are încredere în el, sub pretextul, că el are nevoie să se folosească de automobilul ei în scopuri personale, pentru cîteva ore, a primit ilegal de la Ksenişkevici D.M. automobilul de model „BMW 1201" cu numărul de Înregistrare *****, care aparţine ei, în valoare de 185.000 lei, i-a transmis cheile şi certificatul de înmatriculare pe automobilul dat. După ce, cet.Melnic V.P. a transportat automobilul sus numit în mun.Chişinău, unde la 01.08.2012, aproximativ la ora 09.30, în baza unei înţelegerei verbale privind vînzarea-cumpărarea automobilului dat cu Directorul SRL „Alpina Auto" *****Z., l-a parcat pe teritoriul întreprinderii indicate situate de-a lungul carosabilului şoselei Chişinău-Soroca 11 km, cauzîndu-i astfel cet.Ksenişkevici D.M. o daună în proţii deosebit de mari.

Prin acţiunile sale intenţionate cet.Melnic Vădim ***** a comis infracţiunea prevăzută de art.190 al.5 CP, şi anume: escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune şi abuz de încredere, acţiunile săvârşite în proporţii deosebit de mari.

Ulterior, prin ordonanţa de modificare a învinuirii în instanţa de judecată din 12.12.2018, Melnic Vadim ***** a fost pus sub învinuire în faptul că el, fiind în relaţii de prietenie cu Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria *****, ştiind despre faptul că ultimei îi aparţine cu drept de proprietate automobilul de model „BMW 1201" cu numărul de înmatriculare *****, la 31.07.2012 aproximativ la ora 21.45, acţionând cu intenţia îndreptată spre dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, dându-şi seama de caracterul prejudiciabil al acţiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile şi dorind survenirea acestora, a venit pe adresa *****, unde s-a aflat la moment Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** şi, folosindu-se de faptul că dânsa are încredere în el, sub pretextul inventat că are nevoie să se folosească de automobil pentru rezolvarea problemelor personale, a cerut-o să-i transmită automobilul indicat supra în folosinţa temporară timp de câteva ore, astfel, Melnic Vadim ***** a indus-o în eroare pe Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** prin prezentarea a unei fapte mincinoase în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor actului juridic nul şi, neavând intenţia de a restitui automobilul în cauză, a primit ilegal de la Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** automobilul de model „BMW 1201" cu numărul de înregistrare ***** în valoare de 185000 lei, precum şi cheile şi certificatul de înmatriculare a automobilului dat, în timp ce ultima, fiind sub influienţa înşelăciunii, a fost convinsă de faptul că transmite automobilul pentru folosirea temporară, astfel, încheierea actului juridic nul sus menţionat este determinată de comportamentul dolosiv şi viclean al lui Melnic Vadim ***** şi identitatea lui a fost motivul determinant al încheierii acestuia. După ce Melnic Vadim *****, continuând realizarea intenţiei sale de escrocherie, a transportat automobilul dobîndit ilicit în mun.Chişinău, unde la 01.08.2012 aproximativ la ora 09.30 l-a propus spre vânzare directorului SRL „Alpina Auto" ***** şi în baza unei înţelegeri verbale cu ultimul privind vânzarea-cumpărarea automobilului dat l-a parcat pe teritoriul întreprinderii indicate situate de-a lungul carosabilului şoselei Chişinău-Soroca 11 km, acţiunile prin care lui Ksenişkevici (Graboveţcaia) Daria ***** i-a fost cauzată o daună în sumă de 185000 lei, ceea ce conform art.126 CP constituie la momentul comiterii infracţiunii proporţii deosebit de mari.

Astfel, Melnic Vadim ***** a fost pus sub învinuire în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal al RM, şi anume escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv şi viclean, acţiuni săvîrşite în proporţii deosebit de mari.

Instanţa de fond a stabilit existenţa infracţiunii prevăzute de art.190 al.1 CP RM în acţiunile inculpatului Melnic Vadim sub formă de escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv şi viclean, cu cauzarea daunei considerabile, în redacţia legii penale noi a art.190 Cod Penal al RM din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018.

În sensul dat, Colegiul penal ţine să indice, că prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, a fost adoptată o nouă redacţie a alin.(1) din art.190 Cod penal, expus în

felul următor: „Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, care se pedepseşte cu amendă în mărime de la 550 la 850 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

La fel, agravanta de la alin.(2) al art.190 inserată la lit.c): cu cauzarea de daune în proporţii considerabile, a fost exclusă, regăsindu-se în componenţa alin.(1) din aceiaşi normă.

În aspectul dat, potrivit prevederilor art.8 Cod penal se reglementează, că caracterul infracţional al faptei şi pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvîrşirii faptei.

Potrivit jurisprudenţei naţionale, sentinţa trebuie să corespundă atât după formă, cât şi după conţinut cerinţelor art.384-397 Cod de procedură penală. Sentinţa se expune în mod consecvent, astfel ca noua situaţie să decurgă din cea anterioară şi să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârşirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanţa trebuie să ţină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acţiunile inculpatului ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, nu conţin semnele unei infracţiuni mai grave şi învinuirea pentru acestea nu se deosebeşte în mare măsură după circumstanţele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susţinută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutăţeşte situaţia inculpatului şi nu afectează dreptul lui la apărare.

Învinuirea se consideră mai gravă când în învinuire se introduc fapte şi episoade adăugătoare, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului iniţial, semne calificative care majorează volumul învinuirii, deşi nu modifică estimaţia juridică a celor săvârşite.

Drept învinuire care esenţial, după circumstanţele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acţiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracţiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei şi acţiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 privind sentinţa judecătorească, pct.3., 23., 39., 41.).

Colegiul penal astfel constată, că instanţa de fond a judecat cauza penală referitor la incriminarea inculpatului Melnic Vadim a comiterii infracţiunii potrivit calificativelor din redacţia nouă a dispoziţiei art.190 alin.(5) Cod penal, recalificînd acţiunile inculpatului în baza art.190 alin.(1) Cod penal, totodată nu a coroborat recalificarea acţiunilor inculpatului pe art.190 alin.(1) Cod penal, conform calificativelor: „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privinţa naturii, calităţii substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporţii considerabile" cu prescripţiile din art.8, 10 Cod penal.

Colegiul penal astfel nu a luat în consideraţie faptul, că în cazul în care infracţiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacţia nouă a normei în cauză nu înlătură

caracterul infracţional al faptei, nu uşurează pedeapsa şi nu ameliorează în alt mod situaţia persoanei ce a comis infracţiunea, adică nu are efect retroactiv, acţiunile persoanei urmau a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârşirii faptei.

Reîncadrând acţiunile inculpatului în baza art.190 alin.(1) CP RM, în redacţia nouă, în vigoare din 17.08.2018, conform indicelor nominalizate supra, instanţa de fond nu a ţinut cont de prevederile art.66 alin.(1), (2) pct.1), 325 alin.(1) Cod de procedură penală, art.10 Cod penal, deoarece aceste calificative, care majorează volumul învinuirii iniţiale, nu existau la momentul săvârşirii faptei.

În sensul dat, sunt relevante şi prevederile art.325 CP RM, reglementează următoarele:
-(1) Judecarea cauzei în primă instanţă se efectuează numai în privinţa persoanei puse sub învinuire şi numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.
-(2) Modificarea învinuirii în instanţa de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului şi nu se lezează dreptul lui la apărare. Modificarea învinuirii în sensul agravării situaţiei inculpatului se admite numai în cazurile şi în condiţiile prevăzute de prezentul cod.

În acelaşi timp, nu a fost elucidată esenţa elementelor „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privinţa naturii, calităţii substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporţii considerabile”, inclusiv coroborată cu acţiunile infracţionale concrete şi împrejurările de fapt incriminate inculpatului iniţial prin rechizitoriu şi ulterior prin ordonanţa de modificare a învinuirii adusă inculpatului din 12.12.2018.

Potrivit principiilor care se desprind din jurisprudenţa CEDO se statuează, că dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 alin.(1) din Convenţie, înglobează, inter alia, dreptul părţilor de a prezenta observaţiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenţia nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete şi efective (cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observaţii sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanţa de judecată.

Astfel, art.6 implică, în special, în sarcina instanţei, obligaţia de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor şi propunerilor de probe ale părţilor (cauza Perez împotriva Franţei [MC] nr.47.287/99 şi cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994), ceea ce în cazul dat nu s-a realizat.

În aspectul dat, Colegiul penal constată, că, de fapt, acţiunile infracţionale incriminate lui Melnic Vadim ca escrocherie comise la 31.07.2012-01.08.2012, se subscriu timpului comiterii infracţiunii incriminate, fiind guvernate de legea în vigoare la acel moment.

Raţionamentele de mai sus se fundamentează pe prevederile art.10 al.1 Cod penal, potrivit cărora se reglementează, că doar legea penală care înlătură caracterul infracţional al faptei, care uşurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situaţia persoanei ce a comis infracţiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvîrşit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale, iar potrivit al.2 se indică, că legea penală care înăspreşte pedeapsa sau înrăutăţeşte situaţia persoanei vinovate de săvîrşirea unei infracţiuni nu are efect retroactiv.

În sensul dat, Colegiul penal, ţinînd cont de învinuirea adusă inculpatului iniţial, învinuire susţinută de procurorul participant în instanţa de apel, care este bazată pe legea penală în vigoare la data comiterii infracţiunii incriminate inculpatului, în urma cercetării şi evaluării integrale a probelor, ajunge la concluzia, că la caz nu se constată existenţa infracţiunii prevăzute de art.190 al.5 CP RM, în varianta legii penale de pînă la modificările intrate în vigoare din 17.08.2018, incriminate inculpatului Melnic Vadim.

Colegiul penal ţine să menţioneze, că cu toate că în şedinţa judiciară procurorul s-a referit la probele, care în opinia sa, dovedesc vinovăţia inculpatului în faptele incriminate prevăzute de art.190 al.5 CP RM în redacţia legii penale în vigoare la data comiterii faptelor incriminate, sunt dubii rezonabile că există faptă penală de escrocherie, probele cercetate în cadrul şedinţelor judiciare anume că nu demonstrează existenţa infracţiunii incriminate inculpatului şi vinovăţia lui.

Fiind audiat în şedinţa instanţei de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanţă, inculpatul Melnic Vadim a declarat că nu a avut intenţia de a minţi pe partea vătămată când a luat automobilul, luînd mijlocul de transport şi anterior, s-a defectat automobilul pe drum, nu s-a gândit că este ceva serios şi a mers la un centru de reparaţie şi în procesul aflării acolo a venit poliţia, trebuia să întoarcă automobilul în acea seară, dar a întors automobilul peste câteva zile, a achitat cheltuielile, tatăl său a întors o sumă de bani pentru reparaţia automobilului, ca să nu fie nici un conflict. Automobilul nu a fost scos în vânzare, a mers vorba doar de reparaţie, nu este de acord că acest automobil costă 185000 lei, deoarece automobilul a fost vândut de către partea vătămată cu 5000 lei.

Din declaraţiile inculpatului Melnic Vadim depuse în instanţa de fond, verificate în şedinţa instanţei de apel, rezultă că nu recunoaşte vina, când a luat automobilul de la partea vătămată acesta nu era în stare perfectă, automobilul l-a primit în jurul orelor 18.00-19.00, iar după aproximativ jumătate de oră de când i-a transmis automobilul acesta s-a defectat, aflându-se în mun.Bălți lângă magazinul Gurman, cu ajutorul unei persoane pe nume Iurie a tractat automobilul la Chişinău pentru a fi reparat. A doua zi s-a dus la serviciul auto să vadă ce este defectat şi din cîte a înţeles era defectat ceva la motor, părţii vătămate i-a comunicat că automobilul nu este în stare bună şi este nevoie de a fi reparat. Automobilul l-a luat la începutul lunii august 2012 pentru necesităţi personale, pentru cîteva ore, anterior a mai luat automobilul de la partea vătămată şi nu au fost careva probleme, partea vătămată personal i-a transmis automobilul, cheile şi actele, ce era defectat la automobil urma a fi reparat doar la centrul BMW şi costa foarte scump, cu partea vătămată se afla în relaţii bune şi nu dorea să le strice şi din acest motiv nu i-a comunicat că automobilul s-a defectat, a avut o discuţie cu directorul autoservisului referitor la preţul reparării automobilului, însă nu i-a propus de a-i vinde automobilul, anterior nu a fost cunoscut cu acesta. Cînd a ajuns la Chişinău a sunat-o pe partea vătămată şi i-a comunicat că automobilul s-a defectat, însă nu-şi aminteşte dacă partea vătămată a solicitat să-i restituie automobilul în starea în care era. La moment a fost restituit prejudiciul părţii vătămate /f.d.32-35, 114 volumul II/.

În cadrul şedinţei instanţei de apel au fost cercetate probele solicitate de către participanţii la proces, printre care:

-Volumul I: -plângerea depusă de Ksenişkevici Daria din 01.08.2012 prin care solicită organele de poliţie de a atrage la răspundere penală pe Melnic Vadim, care la 31.07.2012, folosindu-se de încrederea ei, prin înşelăciune a luat din posesia ei automobilul de model BMW 120i cu nr/î *****, anul 2004, invocând că are nevoie de automobil pentru chestii personale pentru o oră

jumătate, dar până în prezent nu i-a restituit automobilul, astfel i-a fost cauzat prejudiciu în mărime de 185000 lei, sumă care este considerabilă pentru ea /f.d.5/,
-explicaţie depusă de Melnic Vadim din 01.08.2012 din care rezultă, că la 31.07.2012 pe la orele 20.00 împreună cu cunoscutul Nichiforov Evgheni s-a întâlnit cu Daria şi a rugat-o pe ultima să-i dea pentru 2 ore automobilul de model BMW 120i cu nr/î *****, la ce a fost deacord şi i-a dat automobilul şi paşaportul tehnic, în scurt timp aflându-se la volan s-a deteriorat motorul şi a oprit lângă magazinul Gurman, unde la întâlnit pe cunoscutul taximetrist Iurie cu care au dus automobilul la Chişinău, unde la un autoservice a încercat să repare automobilul, ulterior i-a propus directorului autoserviciului pe nume Victor să cumpere automobilul, ultimul a fost deacord, au convenit la suma de 3000 euro, dar a vrut să verifice automobilul şi el i-a lăsat paşaportul tehnic şi permisul lui de conducere, iar peste un timp a fost reţinut de către colaboratorii de poliţie /f.d.9/,
-proces-verbal de audiere a părţii vătămate din 01.08.2012 /f.d.12-14/,
-cartela transportului din 01.08.2012 /f.d.16/,
-proces-verbal de ridicare din 01.08.2012, planşă fotografică /f.d.20-22/,
-proces-verbal de examinare a obiectului din 08.08.2012 /f.d.24/,
-proces-verbal de examinare a obiectului din 08.08.2012 /f.d.28/,
-recipisă din 29.08.2012 depusă de Ksenişkevici Daria /f.d.55/,
-proces-verbal de audiere suplimentară a părţii vătămate Graboveţcaia Daria din 26.09.2013 în cadrul urmăririi penale, din care rezultă, că la 31.07.2012 Melnic Vadim prin înşelăciune şi abuz de încredere i-a luat automobilul care îi aparţine de model BMW 120i nr/î *****, preţul căruia constituie 185000 lei, confirmă faptul că de către tatăl lui Melnic Vadim, Melnic ***** i-a fost recuperat prejudiciul cauzat în urma acţiunilor ilegale ale lui Melnic Vadim în mărime de 34000 lei, sumă care a achitat-o ea pentru reparaţia automobilului, deoarece Melnic Vadim a deteriorat motorul şi cutia de viteză, dar suma respectivă nu constituie costul automobilului, i-au fost restituite cheltuielile pentru reparaţia automobilului /f.d.90/,
-raportul privind valoarea medie de piaţă a mijlocului de transport BMW 120i din 10.09.2013 şi anume 38600 lei/f.d.153-158, 160/,
-proces-verbal de audiere a părţii vătămate Graboveţcaia Daria din 31.01.2014, din care rezultă, că cu inculpatul Melnic ***** se afla în relaţii de prietenie şi încredinţa deseori acestuia automobilul ei de model „BMW 1201" cu nr/î *****. În vara anului 2012 inculpatul a sunat-o şi a rugat-o să-i transmită pentru cîteva ore automobilul pentru necesităţi personale, ulterior inculpatul a dispărut, nu răspundea, din care motive s-a adresat la poliţie, de unde a aflat că automobilul ei a fost scos spre vânzare în mun.Chişinău, deplasîndu-se la Chişinău a găsit automobilul, ulterior împreună cu Melnic Vadim şi colaboratorii de poliţie au revenit în mun.Bălţi. Automobilul avea defecte la motor şi reparaţia era complicată, achitând pentru reparaţie 36000 lei, cheltuielile de reparaţie au fost achitate de către ea, iar ulterior tatăl lu Melnic Vadim i-a restituit cheltuielile, i-a transmis automobilul inculpatului, deoarece avea încredere în el, ultimul s-a dus să se înţeleagă cu privire la reparaţia automobilului, însă văzând că aceasta este prea scump a iniţiat negocierile cu privire la vânzarea automobilului, automobilul respectv l-a procurat la preţul de 185000 lei, nu are pretenţii faţă de inculpat /f.d.189-191/,
-Volumul II: -procesul-verbal de audiere a martorului ***** din 26.10.2016, din care rezultă, că el activa în calitate de ***** din com.Stăuceni, şoseaua Sorocii, cînd au venit cîţiva băieţi cu un automobil de model „BMW" şi i-au propus să-l cumpere, atunci el le-a comunicat ultimilor că urmează să verifice automobilul, deoarece aceştea nu aveau procură pe el, având relaţii bune cu poliţia a sunat pentru a verifica automobilul. În aceiaşi zi, timp de o oră şi jumătate, a venit grupa

operativă şi a luat automobilul cu tot cu persoanele care erau în el. Mai târziu în aceiaşi zi au venit nişte poliţişti din mun.Bălţi însoţiţi de o doamnă, care era proprietara automobilului. În automobil se aflau 2-3 persoane, printre care se afla şi inculpatul, aceştea aveau actele pe automobil. Poliţia i-a comunicat că automobilul aparţine unei doamne din Bălţi, era automobil de seria 3 cu două uşi, de culoare întunecată, automobilul s-a aflat pe teritoriul lui, din câte îşi aminteşte automobilul avea careva defecte la motor, au convenit şi asupra unui preţ de vînzare, însă nu-şi aminteşte ce sumă /f.d.21-23/,

-raportul de expertiză judiciară nr.670 din 26.09.2017, din care rezultă concluziile:

1. a) Valoarea de piaţă a automobilului de model „BMW 120i", cu n/î *****, caroseria Hatchback nr.*****, în stare defectată (luînd în consideraţie deteriorările cutiei de viteze şi motorului), la data comiterii infracţiunii 31.07.2012, nu este posibilă din motivele indicate în compartimentul „examinare".

b) Valoarea de piaţă a automobilului de model „BMW 120i", cu n/î *****, caroseria Hatchback nr.*****, în stare de exploatare, la data comiterii infracţiunii 31.07.2012, a putut constitui: 132167 (una sută treizeci şi două mii una sută şaizeci şi şapte) lei MD, planşă fotografică /f.d.51-53, 54/,

-confirmarea ASP RM, Departamentul înmatriculare a mijloacelor de transport şi calificare a conducătorilor auto nr.03/195 din 25.10.2018, precum că automobilul a fost reînregistrat la data de 24.01.2013 pe numele lui Cuşmenco Andrei Fiodor /f.d.96 Volumul II/,

-contractul de vânzare-cumpărare din 24.01.2013 în care se indică vânzarea automobilului de marca BMW 1201 cu preţul de 5000 lei/f.d.97 Volumul II/,

-adeverinţa eliberată de „IP Agenţia servici publice" din 19.09.2018 referitor la înmatricularea automobilului de model BMW 120i, a.2004 /f.d.109 Volumul II/.

Colegiul penal, în urma evaluării integrale a probelor prezentate ajunge la concluzia, că există dubii rezonabile în ceia ce priveşte constatarea existenţei infracţiunii şi vinovăţiei inculpatului în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.5 CP RM şi în cadrul şedinţei de judecată nu au fost acumulate probe veridice suficiente care ar demonstra comiterea de către inculpat a faptei incriminate.

Totalitatea probelor cercetate de către instanţă nicidecum nu confirmă temeinicia învinuirii aduse, nefiind prezentate pe cauză suficiente probe pertinente, concludente şi utile, care pot fi puse la baza unei sentinţe de condamnare în privinţa inculpatului, după cum solicită acuzarea.

În aspectul dat, conform art.101 al.(1,3) CPP fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor şi nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanţa de judecată.

Contrar însă acestor stipulări legale, deşi acuzarea a invocat prezenţa probelor în susţinerea acuzării, pe care le consideră veridice şi concrete, totodată probele administrate pe caz, cercetate în cadrul şedinţelor judiciare, nu constată existenţa faptei infracţionale incriminate inculpatului, ci invers, stabileşte nevinovăţia penală a inculpatului în faptele incriminate.

Potrivit art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracţiunii determinarea şi constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârşite şi semnele componenţei infracţiunii prevăzute de norma penală.

Cu toate că au fost invocate ca probă în acuzarea inculpatului declaraţiile părţii vătămate, partea vătămată nu a fost audiată în instanţa de fond şi nici în instanţa de apel nu a fost posibilă asigurarea prezenţei părţii vătămate.

Totodată, Colegiul penal constată că cele declarate în cadrul urmăririi penale de către partea vătămată nu dovedeşte că de către inculpat a fost comisă o infracţiune anume penală după cum a fost incriminat.

Astfel, din plângerea depusă de Ksenişkevici Daria din 01.08.2012 rezultă, că ultima solicită atragerea la răspundere penală a lui Melnic Vadim, care la 31.07.2012, folosindu-se de încrederea ei, prin înşelăciune a luat din posesia ei automobilul de model BMW 120i cu nr/î *****, anul 2004, invocând că are nevoie de automobil pentru chestii personale pentru o oră jumătate, dar până în prezent nu i-a restituit automobilul, astfel i-a fost cauzat prejudiciu în mărime de 185000 lei, sumă care este considerabilă pentru ea /f.d.5 volumul 1/.

Din declaraţiile părţii vătămate Xenişchevici Daria depuse la urmărirea penală iniţial din 01.08.2012 /f.d.12-14 volumul 1/, rezultă că ultima deţine în proprietate automobilul de marca BMW 120i nr/î ***** de culoare surie, anul 2004, care l-a procurat personal anul trecut în mun.Chişinău cu 10000 euro. Pe Melnic Vadim îl cunoaşte de 3-4 luni, fiind în relaţii de prietenie, avea încredere în el, de mai multe ori i-a dat automobilul său lui Melnic Vadim pentru chestii personale, ultimul îi spăla automobilul şi îi întorcea automobilul peste 1,5 oră fără nici o problemă. La 31.07.2012 prin telefon au convenit să se întâlnească, deoarece el avea nevoie de automobil, aproximativ la orele 21.45 el a venit pe *****, i-a transmis cheile de la automobil lui Melnic Vadim, în maşină se aflau toate documentele ei, paşaportul străin, buletinul de identitate, paşaportul tehnic, asigurarea, adeverinţa de naştere, certificat de deces şi de naştere a mamei, certificat de deces a bunicii, Vadim i-a spus că are nevoie să plece în centrul oraşului şi peste o oră jumate ultimul urma să-i întoarcă automobilul, astfel peste 1,5 oră l-a telefonat pe Melnic Vadim, deoarece avea nevoie de automobil, însă telefonul era deconectat. De pe telefon ascuns i-a telefonat Vadim care i-a spus că alimentează maşina şi revine, dar nu i-a răspuns unde anume se află, mai mult nu a vorbit cu el. Până a transmite automobilul lui Vadim, starea tehnică a maşinii era bună. La 01.08.2012 pe la orele 09.00 de pe numărul ***** a telefonat Vadim Melnic şi i-a spus că automobilul e defectat şi se află la reparaţie la un autoservice în r-l Briceni şi i-a dat un număr de telefon (*****) pe care poate să-l contacteze. Ulterior ea a telefonat pe numărul ***** şi un bărbat necunocut i-a spus că el se află la Chișinău, şi nu la Briceni. În acel timp ea mergea spre comisariat unde a aflat că automobilul ei întradevăr se află la Chișinău. În scurt timp a depus plângere şi s-au deplasat spre Chișinău, a aflat că e defectat motorul şi cutia de viteză şi că automobilul a fost tras cu remorca aproximativ 30 km. Iniţial cu Vadim au discutat referitor la reparaţia automobilului, dar când a aflat că costă scump i-a propus să procure automobilul cu trei mii euro şi la orele 14.00 urma să-i transmită banii lui Vadim, deoarece vroia să verifice dacă automobilul nu este furat, automobilul era fără placa cu numerele din faţă, care se aflau în salonul automobilului. A luat automobilul peste două zile, la moment automobilul se află la centrul BMW, astfel prin acţiunile lui Melnic Vadim i-a fost cauzat prejudiciu considerabil în sumă de 185 mii lei. Suplimentar a indicat că a primit documentele şi nu are careva pretenţii.

Ulterior, fiind audiată Graboveţcaia Daria la 31.01.2014, ultima a relatat, că cu inculpatul Melnic ***** se afla în relaţii de prietenie şi încredinţa deseori acestuia automobilul ei de model „BMW 1201” cu nr/î *****. În vara anului 2012 inculpatul a sunat-o şi a rugat-o să-i transmită pentru cîteva ore automobilul pentru necesităţi personale, ulterior inculpatul a dispărut, nu răspundea, din care motive s-a adresat la poliţie, a aflat că automobilul ei a fost scos spre vânzare în mun.Chişinău, deplasîndu-se la Chişinău a găsit automobilul, automobilul avea defecte la motor şi reparaţia era complicată, achitând pentru reparaţie 36000 lei, cheltuielile de reparaţie au fost achitate de către ea, iar ulterior tatăl lu Melnic Vadim i-a restituit cheltuielile, i-a transmis

automobilul inculpatului, deoarece avea încredere în el, ultimul s-a dus să se înţeleagă cu privire la reparaţia automobilului, însă văzând că aceasta este prea scump a iniţiat negocierile cu privire la vânzarea automobilului, automobilul respectiv l-a procurat la preţul de 85000 lei, nu are pretenţii faţă de inculpat /f.d.189-191/.

În sensul dat, Colegiul penal constată clar, că partea vătămată indică la relaţia de prietenie între ea şi inculpat, precum şi la faptul că şi anterior a dat automobilul inculpatului de mai multe ori, totodată că cu inculpatul a discutat în aceiaşi seară, precum şi a doua zi la 01.08.2012 pe la orele 09.00 de pe numărul *****, inculpatul i-a spus că automobilul e defectat şi că se află la reparaţie şi i-a dat număr de telefon unde să telefoneze, în acel moment ea mergea la comisariat, deoarece avea încredere în el, ultimul s-a dus să se înţeleagă cu privire la reparaţia automobilului, însă văzând că aceasta este prea scump a iniţiat negocierile cu privire la vânzarea automobilului, automobilul respectiv l-a procurat la preţul de 185000 lei, mijlocul de transport a fost reparat şi cheltuielile i-au fost recuperate, nu are pretenţii faţă de inculpat.

Faptul că mijlocul de transport la scurt timp după ce a fost luat de inculpat de la Xenişchevici Daria s-a defectat se confirmă şi prin declaraţiile inculpatului, cît şi a martorului *****, cărui i-a fost prezentat mijlocul de transport şi care a relatat că mijlocul auto era defectat.

Astfel, se constată cert, că chiar dacă inculpatul nu a restituit mijlocul de transport luat de la prietena sa în termenul stabilit, acest fapt se datorează faptului că automobilul în scurt timp după ce a fost luat s-a defectat, avînd defecte serioase, totodată inculpatul a comunicat acest fapt părţii vătămate pînă a ajunge ultima la organul de poliţie, moment relatat de victima Xenişchevici Daria în declaraţiile sale date organului de poliţie.

Reieşind din conţinutul art.190 alin.(1) Cod penal, o condiţie pentru reţinerea infracţiunii de escrocherie o reprezintă acţiunea făptuitorului de amăgire a unei persoane, astfel încât aceasta să dobândească o reprezentare denaturată, falsă, asupra unei anumite situaţii, cu prilejul încheierii sau executării unui contract.

Pentru calificarea faptei în temeiul art.190 Cod penal, nu au importanţă metodele sub care se prezintă înşelăciunea, care poate fi realizată pe cale verbală, în scris sau sub forma unor acţiuni.

Latura obiectivă a infracţiunii prevăzute la art.190 Cod penal, se exprimă prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înşelăciune sau abuz de încredere.

Prin dobîndire ilicită a bunurilor se înţelege un act opus celui licit, efectuat cu rea-credinţă, prin care făptuitorul obţine transmiterea voită în proprietate, deţinere, posesie a unui bun sau alte valori străine.

Prin înşelăciune se înţelege dezinformarea conştientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realităţii sau în trecerea cu tăcere a realităţii, când are loc ascunderea faptelor şi a circumstanţelor care trebuie comunicate în cazul săvârşirii cu bunăcredinţă şi în conformitate cu legea a tranzacţiei patrimoniale. Înşelăciunea întruneşte în sine variate metode, procedee de acţiuni a făptuitorului şi denaturarea informaţiei despre sine, despre apartenenţa de firmă, posibilităţile financiare, utilizarea unor documente fictive sau false, ascunderea unor informaţii.

Abuzul de încredere are la bază relaţiile interpersonale stabilite între făptuitor şi victimă, care la rîndul lor au în suport relaţii de prietenie, de serviciu, de afaceri, care sunt expluatate cu rea voinţă la realizarea escrocheriei.

Latura subiectivă a infracţiunii incriminate se manifestă, în primul rând, prin vinovăţie sub formă de intenţie directă, dat fiind că făptuitorul acţionează în mod fraudulos în scopul

dobîndirii unui bun. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate (profit).

Infracţiunea de escrocherie este materială şi se consideră consumată din momentul trecerii ilegale a bunurilor proprietarului la cel vinovat, iar făptuitorul obţine posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunul străin.

Constatarea laturii obiective a infracţiunii de escrocherie presupune şi stabilirea legăturii de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă – dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere şi urmarea imediată, exprimată prin prejudicii cauzate.

Totodată, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în consideraţie atitudinea făptuitorului fată de faptul transmiterii lui a bunurilor, care în cazul dat concret a avut loc benevol şi legal, ţinînd cont de relaţia de prietenie, acţiuni ce au avut loc şi anterior de mai multe ori, fără careva impact negativ.

Pentru existenţa infracţiunii de escrocherie este necesar ca victima să fi fost indusă în eroare şi să fi ajuns la o reprezentare greşită a unei situaţii sau împrejurări, iar făptuitorul deşi simulează careva relaţii contractuale, nici nu are intenţia de a-şi onora obligaţiile, fapt ce nu a avut loc cu referire la inculpat şi victimă, deoarece nu se constată acţionarea prin înşelăciune şi abuz de încredere în privinţa părţii vătămate din partea inculpatului şi că la momentul transmiterii mijlocului de transport de inculpatul a acţionat cu intenţie la înşelarea părţii vătămate.

În aspectul dat, nu mai puţin importantă este maniera de comportament a inculpatului, astfel că fiind stabilit că inculpatul a luat temporar automobilul de la partea vătămată, ulterior inculpatul a sunat pe Henişchevici Daria seara la 31.07.2012 şi a doua zi dimineaţa, pînă a fi adresată plîngere la poliţie de către partea vătămată, ultima fiind anunţată despre defectarea mijlocului de transport, precum şi i-a fost furnizat de inculpat numărul de telefon cui să sune, fapt ce a şi făcut Xenişchevici Daria, ultima declarînd că s-a deplasat la Chișinău şi a depistat mijlocul de transport defectat, fapt ce indică că inculpatul nu a urmărit înşelarea victimei şi că inculpatul nici nu a dobîndit ilicit mijlocul de transport prin înşelăciune şi abuz de încredere.

Mai mult, inculpatul nu putea să cunoaşcă că mijlocul de transport luat de la victimă se va defecta în drum şi va fi necesară reparaţia ultimului, fapt ce a şi condus la întîrzierea restituirii mijlocului de transport.

Totodată, din elementele de fapt dobîndite din materialele prezentate spre verificare nu se constată înşelăciunea şi abuzul de încredere a victimei, precum şi nici deposedarea de averea sa şi nici că inculpatul, la momentul primirii mijlocului de transport, a urmărit scopul de cupiditate şi că a dorit să treacă mijlocul de transport în stăpînirea sa.

În sensul dat, nu formează componenţa de sustragere faptele care sunt îndreptate nu spre luare, ci spre folosinţa temporară a bunurilor.

Astfel, potrivit Hotărîrii Plenului CSJ din 28.06.2004 nr.23 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor” se explică inclusiv:

-**15.** Este necesar ca instanţele judecătoreşti să ia în consideraţie că în cazul escrocheriei (art.190 C.P.) victima transmite benevol bunurile către făptuitor, sub influenţa înşelăciunii sau a abuzului de încredere.

-Obiect material al escrocheriei îl pot constitui bunurile, precum şi drepturile asupra acestora, dobîndite în mod ilicit.

-Drepturile dobîndite ilicit asupra bunurilor vor constitui obiect material al escrocheriei, dacă ele asigură în continuare posibilitatea de a deţine, a folosi şi a dispune de obiectul escrocheriei (bunul).

-Primirea bunurilor cu condiţia îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpînire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor şi nu avea intenţia să-şi execute angajamentul asumat.

Colegiul penal reţine că, având în vedere specificul infracţiunii de escrocherie, aceasta are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă: dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv şi 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă şi urmările prejudiciabile.

Anume că se constată din declaraţiile părţii vătămate că inculpatul a luat mijlocul de transport termporar, că automobilul s-a defectat, totodată ultima nu a avut pretenţii faţă de inculpat şi nu a înaintat acţiune civilă împotriva inculpatului, mai ales că mijlocul de transport a fost depistat în stare defectată a doua zi după ce l-a dat inculpatului.

În sensul dat se confirmă declaraţiile inculpatului că când a luat automobilul de la partea vătămată acesta nu era în stare perfectă, automobilul l-a primit în jurul orelor 18.00-19.00, iar după aproximativ jumătate de oră de când i-a transmis automobilul acesta s-a defectat, că a tractat automobilul la Chişinău pentru a fi reparat, depistînd că era defectat ceva la motor.

La fel, se constată că şi anterior inculpatul a luat automobilul de la partea vătămată şi nu au fost careva probleme, fapt ce rezultă din declaraţiile inculpatului şi părţii vătămate.

În sensul dat, Colegiul penal constată că între inculpat şi partea vătămată a avut loc o situaţie de ordin civil, mai ales că în urma reparaţiei mijlocului de transport pe caz lipseşte careva prejudiciu, suma achitată de partea vătămată pentru reparaţie fiind restituită ultimei, astfel că ar fi iraţională atragerea la răspundere penală a unei persoane în situaţia în care lipsesc careva pretenţii.

Colegiul penal ţine să menţioneze şi faptul că limita între un acord civil şi escrocherie este latura subiectivă, care în cadrul relaţiilor civile este caracterizată prin buna-credinţă a părţilor, iar în cazul escrocheriei, prin intenţia inducerii în eroare şi înşelăciunii.

Faptul că se pretinde că inculpatul a acţionat prin înşelăciune şi abuz de încredere nu poate fi reţinut, deoarece însuşi partea vătămată a declarat că avea încredere în inculpat şi personal i-a transmis cheile şi mijlocul de transport, fapte ce au avut loc şi anterior nu doar o singură dată din partea părţii vătămate, iar faptul că mijlocul de transport s-a defectat este dovedit prin declaraţiile atît a inulpatului, cît şi a părţii vătămate, precum şi a martorului *****.

În cazul escocheriei este necesar ca bunurile să intre în posesia de fapt ilegală a unei anumite persoane, care obţine în rezultat posibilitatea de a dispune de acele bunuri ca de bunurile sale personale, şi anume ca masa patrimonială a părţii vătămate să fie diminuată în aceeaşi proporţie în care sporeşte masa patrimonială a făptuitorului.

La fel, fapta poate fi calificată ca escrocherie conform art. 190 Cod penal, doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a-l sustrage şi nu avea intenţia să onoreze angajamentul asumat.

Colegiul penal ţine să indice şi faptul, că cu toate că se pretinde cauzarea prejudiciului material, şi anume a costului mijlocului de transport indicat de partea vătămată de 185000 lei, nu s-a stabilit real că a avut loc pentru victimă urmarea prejudiciabilă sub forma prejudiciului patrimonial efectiv, deoarece mijlocul de transport a fost găsit defectat şi restituit părţii vătămate, lui Xenişchevici Daria, fiindu-i restituite cheltuielile pentru reparaţia mjlocului de transport, ultima în genere neavînd careva pretenţii.

Mai mult, la caz nu s-a stabilit nici legătura de cauzalitate dintre o faptă prejudiciabilă şi urmările prejudiciabile.

Colegiul penal ţine să menţioneze şi faptul, că potrivit raportului din 10.09.2013 privind valoarea medie de piaţă, se constată că valoarea mijlocului de transport BMW 120i constituie suma de 38600 lei /f.d.153-158, 160 volumul 1/.

La fel, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.670 din 26.09.2017 se indică, că valoarea de piaţă a automobilului de model „BMW 120i", cu n/î *****, caroseria Hatchback nr.*****, în stare de exploatare, la data comiterii infracţiunii 31.07.2012, a putut constitui: 132167 (una sută treizeci şi două mii una sută şaizeci şi şapte) lei MD /f.d.51-53, 54/.

Mai mult, potrivit contractului de vânzare-cumpărare din 24.01.2013 vânzarea automobilului de marca BMW 1201 de către partea vătămată a fost realizată la suma de 5000 lei /f.d.97 Volumul II/, astfel că în sensul dat ridică semne de întrebarea şi proporţia deosebit de mare a prejudiciului invocat de acuzare.

Colegiul penal la fel consideră că nu pot fi reţinute ca probe în acuzarea inculpatului proces-verbal de ridicare din 01.08.2012 a mijlocului de transport /f.d.20-22 volumul 1/, proces-verbal de examinare a obiectului din 08.08.2012 /f.d.24/, care doar indică despre aflarea mijlocului de transport la parcare la *****, unde a fost predat în urma defectării mijlocului de transport.

În sensul invocat de acuzare potrivit învinuirii aduse, Colegiul penal consideră că nu s-a constatat faptele incriminate inculpatului, învinuirea fiind bazată în această latură numai pe presupuneri.

Astfel, Colegiul penal consideră că nu pot fi puse la baza sentinţei de condamnare a inculpatului probele invocate de procuror că dovedesc vina inculpatului în faptele incriminate, deoarece probele cercetate tocmai că confirmă nevinovăţia penală a inculpatului în faptele incriminate şi la caz nu s-a demonstrat constatarea infracţiunii şi soluţia instanţei de apel este că inculpatul Melnic Vadim necesită a fi achitati în baza art.390 al.1 p.1 CPP RM din motivul că nu s-a constatat existenţa faptei infracţiunii incriminate, în legătură cu ce apelul declarat pe caz se admite, din alte motive decît cele invocate, cu rejudecarea cauzei, cu casarea sentinţei instanţei de fond, cu adoptarea unei hotărâri noi, în aspectul nominalizat.

Or, atunci când unei persoane i se reproşează săvârşirea unei fapte penale şi i se aduce o acuzaţie, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice şi concludente care dovedesc, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracţiune şi a fost săvârşită de inculpat cu vinovăţie.

În evaluarea materialului probator administrat în cauză, trebuie avut în vedere că o soluţie de condamnare se dispune doar atunci când instanţa are convingerea, că acuzaţia a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă. Acest standard joacă un rol vital în cadrul procesului penal şi constituie principalul instrument pentru reducerea riscului comiterii de erori judiciare.

Curtea Constituţională a Republicii Moldova în Hotărârea nr.18 din 22 mai 2017 a reamintit că referitor la procesul de apreciere a probelor, în jurisprudenţa Curţii Europene s-a conturat standardul „dincolo de orice îndoială rezonabilă" („beyond reasonable doubt"), care presupune că, pentru a putea fi pronunţată o soluţie de condamnare, acuzaţia trebuie dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.

Existenţa unor probe dincolo de orice îndoială rezonabilă constituie o componentă esenţială a dreptului la un proces echitabil şi instituie în sarcina acuzării obligaţia de a proba toate elementele vinovăţiei într-o manieră aptă să înlăture dubiul (hotărârea Bragadireanu v. România, din 6 decembrie 2006; hotărârea CEDO Orhan v.Turcia din 18 iunie 2002; hotărârea CEDO Irlanda v. Regatul Unit din 18 ianuarie 1978).

Instanţa reiterează că principiul prezumţiei nevinovăţiei se conţine în art.11 al Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului (1948); art.6 § 2 al Convenţiei Europene de apărare a Drepturilor Omului (1950); Art.14.2 al Pactului internaţional asupra drepturilor civile şi politice (1966), reglementări conţinute şi în legislaţia internă a Republicii Moldova - Constituţia Republicii Moldova în art.21 care prevede că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăţia sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public în cazul căruia i s-au asigurat toate garanţiile necesare apărării sale.

Vinovăţia persoanei se stabileşte în cadrul unui proces cu respectarea garanţilor procesuale, deoarece simpla învinuire nu înseamnă şi stabilirea vinovăţiei. Sarcina probaţiunii aparţine părţii acuzării. Legea procesual-penală stabileşte că răsturnarea prezumţiei nevinovăţiei sau concluziile despre vinovăţia persoanei despre săvârşirea infracţiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudenţa sa, statuează că principiul prezumţiei de nevinovăţie impune, între altele, ca, în îndeplinirea funcţiilor lor, membrii completului de judecată să nu pornească de la ideea preconceputăă că inculpatul a săvârşit fapta incriminată; sarcina probei revine acuzării şi orice îndoială este în avantajul persoanei acuzate. În plus, acuzarea are obligaţia de a-i preciza persoanei în cauză ce acuzaţii i se aduc - pentru a-i oferi ocazia să îşi pregătească şi să îşi prezinte apărarea în mod corespunzător - şi de a oferi probe suficiente pentru a întemeia o declaraţie de vinovăţie (Barberă, Messegue şi Jabardo împotriva Spaniei, pct.77; Janosevic împotriva Suediei, pct.97). Prezumţia de nevinovăţie este încălcată în cazul în care sarcina probei este transferată de la acuzare apărării (Telfner împotriva Austriei, pct.15).

Colegiul penal se conduce la adoptarea soluţiei de prevederile art.24 al.2 CPP RM, potrivit căruia se reglementează, că instanţa judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării şi nu exprimă alte interese decît interesele legii.

Conform art.27 al.2 CPP RM, nici o probă nu are putere probantă dinainte stabilită.

În conformitate cu prevederile art.26 alin.(3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului.

În baza principiului contradictorialităţii în procesul penal, principiu unanim recunoscut şi susţinut de jurisprudenţa Curţii Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probaţiunii în şedinţele de judecată în prima instanţă şi în instanţa de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcţia acuzării este pusă pe seama procurorului. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în hotărîrea Capean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 şi e obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Argumentele invocate în apel de procuror privind probele enumerate în apel în acuzarea inculpatului se resping, ţinând cont că s-a constatat temei de achitare a inculpatului, fiind valabilă motivarea oferită supra.

Colegiul penal respinge şi afirmaţiile invocate în apelul declarat, deoarece alte temeiuri de casare a sentinţei decât cele indicate mai sus nu s-au constatat, totodată faptul că se susţine că probele administrate la dosar confirmă vinovăţia inculpatului în faptele incriminate este invocat absolut declarativ şi nemotivat.

Conducându-se de art.415 al.1 p.2, art.390 al.1 p.1 CPP RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

D E C I D E:

Admite apelul declarat de către procurorul în Procuratura mun.Bălți Modelina Aliona împotriva sentinţei Judecătoriei Bălți sediul Central din 01.02.2019, în cauza penală privind învinuirea lui Melnic Vadim ***** în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.5 CP RM, sentinţă care se casează total, din alte motive decât cele invocate, cu pronunţarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, după cum urmează:

Se achită **Melnic Vadim ******* în comiterea infracţiunii prevăzute de art.190 al.5 CP RM, din motivul că nu s-a constatat existenţa faptei infracţiunii, în temeiul art.390 al.1 p.1 Cod Procedură Penală a RM.

Corpul delict - un plic din hârtie de culoare albă în care se află permisul de conducere nr.***** de categoria „B" eliberat pe numele lui Melnic Vadim *****, recunoscut în calitate de corp delict prin ordonanţa din 08.08.2012 şi păstrat la materialele cauzei, a restitui lui Melnic Vadim *****, titularul actului respectiv.

Corpul delict - un plic din hârtie de culoare albă în care se află certificatul de înmatriculare nr.***** a automobilului de model „BMW 120i" cu nr/î *****, recunoscut în calitate de corp delict prin ordonanţa din 08.08.2012 şi păstrat la materialele cauzei, a restitui lui Ksenişkevici /Grabovețcaia/ Daria *****.

Decizia este susceptibilă spre executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia integrală pronunţată în şedinţă publică la data de 20.11.2024.

Preşedintele şedinţei, judecător Rotaru Ala

Judecător Burdeniuc Ruslana

Judecător Puşca Dumitru

Copia corespunde originalului
Judecător *Rotaru Ala*